

60. [*] ఏమీ? ఆయనే కాడా? ఆకాశాలనూ మరియు భూమినీ సృష్టించిన వాడు మరియు మీకొరకు ఆకాశంనుండి నీటిని కురిపించిన వాడు? దానితో మేము మనోహరమైన తోటలను పుట్టించాము. వాటిలో ఒక్కచెట్టును కూడా మొలిపించటం మీకు సాధ్యమయ్యే పని కాదు కదా? ఏమీ? అల్లాహ్‌తో బాటు మరొక దేవుడు ఎవడైనా ఉన్నాడా? అలాకాదు! వారే (ఇతరులను) ఆయనకు సమానులుగా చేసే ప్రజలు!

61. ఏమీ? ఆయనే కాడా? భూమిని నివాసస్థలంగా చేసి,²⁸ దాని మధ్య నదులను ఏర్పరచి, అది కదలకుండా దానిపై పర్వతాలను మేకులుగా నాటిన వాడు మరియు రెండు సముద్రాల మధ్య అడ్డుతెరను నిర్మించిన వాడు?²⁹ ఏమీ? అల్లాహ్‌తోపాటు మరొక దేవుడు ఎవడైనా ఉన్నాడా? వాస్తవానికి చాలా మంది ఇది తెలుసుకోలేరు.

62. ఏమీ? ఆయనే కాడా? బాధితుడు వేడుకొన్నప్పుడు అతడి మొరను ఆలకించి ఆపదను తొలగించేవాడు³⁰ మరియు భూమిలో మిమ్మల్ని ఉత్తరాధికారులుగా చేసిన వాడు?³¹ ఏమీ? అల్లాహ్‌తోపాటు మరొక దేవుడు ఎవడైనా ఉన్నాడా? మీరు ఆలోచించేది చాలా తక్కువ.

63. ఏమీ? ఆయనే కాడా? నేల మరియు సముద్రాల, అంధకారంలో మీకు మార్గదర్శకత్వం చేసేవాడు మరియు తన కారుణ్యానికి ముందు గాలులను శుభవార్తలతో పంపే వాడు?³² ఏమీ? అల్లాహ్‌తో పాటు మరొక దేవుడు ఎవడైనా ఉన్నాడా? వారు సాటిగా కల్పించే భాగస్వాముల కంటే అల్లాహ్ అత్యున్నతుడు!

64. ఏమీ? ఆయనే కాడా? సృష్టిని తొలిసారి ప్రారంభించి, తరువాత దానిని మరల ఉనికిలోకి

28) చూడండి, 77:25-26.

29) చూడండి, 25:53.

30) చూడండి, 17:67 మరియు 27:53.

31) చూడండి, 2:30.

32) చూడండి, 7:57.

తేగలవాడు మరియు మీకు ఆకాశంనుండి మరియు భూమినుండి జీవనోపాధిని సమకూర్చే వాడు.³³ ఏమీ? అల్లాహ్‌తోపాటు మరొక దేవుడు ఎవడైనా ఉన్నాడా? వారితో అను: "మీరు సత్య వంతులే అయితే మీ నిదర్శనాన్ని తీసుకురండి!"

65. వారితో అను: "ఆకాశాలలోను మరియు భూమిలోను ఉన్న అగోచర విషయజ్ఞానం గలవాడు అల్లాహ్ తప్ప మరొకడు లేడు.³⁴ మరియు వారు తిరిగి ఎప్పుడు లేపబడతారో కూడా వారికి తెలియదు."

66. వాస్తవానికి, పరలోక జీవితం గురించి వారి జ్ఞానం శూన్యమే. అలాకాదు! దానిని గురించి వారు సంశయంలో పడివున్నారు. అలాకాదు! దాని విషయంలో వారు అందులై పోయారు.

33) చూడండి, 10:31.

34) అగోచరజ్ఞానం అల్లాహ్ (సు.త.)కు తప్ప మరెవ్వరికీ లేదు. ప్రవక్త (అలైహిమ్ స.)లకు అల్లాహ్ (సు.త.) వహీ ద్వారా తెలిపిన జ్ఞానం మాత్రమే ఉంటుంది. ఆయిషహ్ (ర.అన్వ) కథనం: "ఎవడైతే ప్రవక్తకు రేపు కాబోయే విషయాల గురించి జ్ఞానముందని భావిస్తాడే, అతడు అల్లాహ్ (సు.త.) మీద పెద్ద అసెంద మోపు తున్నాడు. ఎందుకంటే! అల్లాహ్ (సు.త.) అంటున్నాడు: 'భూమ్యాకాశాలలో ఉన్న అగోచర విషయాల జ్ఞానం కేవలం అల్లాహ్ (సు.త.)కే ఉంది.'" ('సహీహ్ బుఖారీ, నం. 4855, 'సహీహ్ ముస్లిం, నం.287, తిర్మిజీనం. 3068) ఖతదా (ర.ద.'అ.) అన్నారు: 'అల్లాహ్ (సు.త.) నక్షత్రాలను మూడువిషయాలకొరకుపుట్టించాడు: (1) ఆకాశపు అలంకరణ కొరకు, (2) (రాత్రిలో) మార్గదర్శకానికి (దారి తెలుసు కోవటానికి), (3) పైతానీలను తరిమికోట్టడానికి. కాని అల్లాహ్ (సు.త.) ఆదేశాలను ఎరుగని వారు వాటిద్వారా అగోచరజ్ఞానం (జ్యోతిష్యం) చెప్పుతామని ఇతరులను మోసగిస్తున్నారు. వారు పలికే వన్నీ మోసపు మాటలే, అబద్ధాలే. (ఇబ్నీ-కసీర్).

67. సత్యతిరస్కారులు అంటారు: "ఏమీ? మేమూ మరియు మా తండ్రి-తాతలు మట్టిగా మారిపోయిన తరువాత కూడా వాస్తవానికి మరల (సజీవులుగా) వెలికి తీయబడతామా?"

68. "వాస్తవానికి ఇంతకు పూర్వం కూడా మాకు మరియు మా తండ్రి-తాతలకు ఇదే విధంగా వాగ్దానం చేయబడింది. ఇవి కేవలం పూర్వకాలపు గాథలు మాత్రమే."

69. వారితో అను: "భూమిలో ప్రయాణం చేసి చూడండి. అపరాధుల గతి ఏమయిందో!"

70. మరియు నీవు వారిగురించి దుఃఖపడకు మరియు వారి కుట్రలకు బాధపడకు.

71. వారంటున్నారు: "మీరు సత్యవంతులే అయితే! ఈ వాగ్దానం ఎప్పుడు పూర్తి కానున్నది?"

72. వారితో అను: "మీరు దేనిని (ఏ శిక్షను) గురించి తొందరపెడుతున్నారో? అందులోని కొంతభాగం బహుశా మీకు సమీపంలోనే ఉండవచ్చు!"³⁵

73. "మరియు నిశ్చయంగా, నీ ప్రభువు మానవులపై ఎంతో అనుగ్రహం కలవాడు, కాని వారిలో చాలామంది కృతజ్ఞతలు చూపరు."

74. మరియు నిశ్చయంగా వారి హృదయాలు ఏమి దాస్తున్నాయో మరియు ఏమి వ్యక్త పరుస్తున్నాయో, నీ ప్రభువుకు బాగా తెలుసు.

75. మరియు ఆకాశంలో మరియు భూమిలో అగోచరంగా ఉన్నది ఏదీ కూడా, సృష్టమైన ఒక గ్రంథంలో వ్రాయబడకుండా లేదు.³⁶

76. నిశ్చయంగా, ఈ ఖుర్ఆన్ ఇస్రా'యిల్ సంతతివారు విభేదిస్తూవున్న పెక్కు విషయాల వాస్తవాన్ని వారికి తెలుపుతున్నది.

77. మరియు నిశ్చయంగా, ఇది విశ్వాసులకు మార్గదర్శిని మరియు కారుణ్యం.

35) ఇది బద్దీ యుద్ధాన్ని సూచిస్తోంది.

36) దీని అర్థం: లాహి మ'హిపూజ్.

78. నిశ్చయంగా, నీ ప్రభువు వారి మధ్య న్యాయంగా తీర్పుచేస్తాడు. ఆయన సర్వశక్తి మంతుడు, సర్వజ్ఞుడు.

79. కావున నీవు అల్లాహ్ పై ఆధారపడి ఉండు. నిశ్చయంగా, నీవు సృష్టమైన సత్యంపై ఉన్నావు.

80. నిశ్చయంగా, నీవు మృతులకు వినిపింప జేయలేవు మరియు వీవు త్రిప్పి మరలిపోయే చెవిటివారికి కూడా నీ పిలుపును వినిపింప జేయలేవు.³⁷

81. మరియు నీవు అంధులను మార్గ భ్రష్టత్వం నుండి తొలగించి, వారికి మార్గ దర్శకత్వం చేయలేవు. మా సూచనలను (ఆయాతీలను) విశ్వసించి, అల్లాహ్ కు విధేయులు (ముస్లింలు) అయ్యేవారికి మాత్రమే నీవు (నీ మాటలను) వినిపించగలవు. (1/8)

82. * మరియు వారిని గురించిన (శిక్ష) వాగ్దానం పూర్తికానున్నప్పుడు,³⁸ మేము వారి కొరకు భూమినుండి ఒక జంతువును బయటికి తీస్తాము.³⁹ అది వారితో నిశ్చయంగా మానవులు మా సూచనలను (ఆయాతీలను) నమ్మేవారు కాదని చెబుతుంది.

83. మరియు (జ్ఞాపకముంచుకోండి) ఆ రోజు (పునరుత్థాన దినమున) మేము ప్రతి జాతి వారిలో నుండి మా సూచనలను అసత్యాలని తిరస్కరించిన జన సమూహాన్ని సమీక రిస్తాము. మరియు వారు (వారి పాపాల ప్రకారం) వివిధ వరుసలలో నిలబెట్టబడతారు.

37) ఈ ఆయత్ సత్యతిరస్కారులను గురించి చెప్పుతోంది. వారి బుద్ధి సత్యాన్ని గ్రహించ కున్నది కావున వారు మృతులుగా పేర్కొనబడ్డారు.

38) ఎప్పుడైతే మంచినీటిని ఆడే శించేవాడు మరియు చెడునుండి నిరోధించేవాడు ఎవ్వడూ ఉండడే!

39) దైవప్రవక్త ('స'అస) ప్రవచనం: 'పునరుత్థాన దినం అంతవరకు రాదు, ఎంతవరకైతే మీరు పది సంకేతాలు చూడరో!' ఆ పది సంకేతాలలో ఈ జంతువు ఒకటి, ('స'హిహ్ ముస్లిం). మరొక 'హదీస్'లో ఉంది: అన్నిటికంటే మొదటి సంకేతం, సూర్యుడు తూర్పునుండి గాక పడమర నుండి ఉదయించడం. ('స ముస్లిం).

84. చివరకు అందరూ వచ్చిన తరువాత వారి (ప్రభువు) వారిని ప్రశ్నిస్తాడు: "ఏమీ? మీరు నా సూచనలను, మీ జ్ఞానంతో గ్రహించకుండానే వాటిని అసత్యాలని తిరస్కరించారా? ఇదిగాక మీరు ఏమి చేస్తూ ఉండేవారు?"

85. మరియు వారు చేసిన దుర్మార్గం వలన వారికి చేయబడిన వాగ్దానం (శిక్ష) పూర్తి అవుతుంది, కావున వారేమీ మాట్లాడలేరు.

86. ఏమీ? వారికి తెలియదా? మేము రాత్రిని వారు విశ్రాంతి పొందటానికి మరియు పగటిని (చూడగలగటానికి) ప్రకాశవంతంగా చేశామని? ⁴⁰ నిశ్చయంగా, విశ్వసించేవారికి ఇందులో ఎన్నో సూచనలున్నాయి.

87. మరియు (జ్ఞాపకముంచుకోండి) బాకా ('సూరీ) ఊదబడే దినమున - అల్లాహ్ కోరిన వారు తప్ప ⁴¹ - ఆకాశాలలోను మరియు భూమిలోను ఉన్నవన్నీ భయంతో కంపించిపోతాయి. ⁴² మరియు అన్నీ అత్యంత వినవ్రుతతో ఆయన ముందు హాజరవుతాయి.

88. మరియు నీవు పర్వతాలను చూసి అవి స్థిరంగా ఉన్నాయని అనుకుంటున్నావు. కాని అవి అప్పుడు మేఘాలవలే ఎగురుతూ పోతుంటాయి. ఇది అల్లాహ్ కార్యం! ఆయన ప్రతి

40) చూడండి, 10:67 మరియు 40:61.

41) ఎవరా అల్లాహ్ (సు.త.) కోరినవారు? ఇమామ్ షాకాని ప్రకారం: వారు దేవదూతలు, దైవ ప్రవక్తలు, అమరవీరులు (ఘహదా) మరియు విశ్వాసులందరూ!

42) 'సూర్' బాకా.లేక కొమ్ము.డానిని ఇస్రాఫీల్ ('అ.స.) అల్లాహ్ (సు.త.) ఆజ్ఞతో ఊదుతారు. ఇది రెండుసార్లు లేక అంతకంటే ఎక్కువ సార్లు ఊదబడు తుంది. మొదట ఊదబడినప్పుడు సమస్త (జీవరాసులు) భయంతో స్పృహ కోల్పోతారు. రెండవసారి ఊదబడినప్పుడు అందరూ చనిపోతారు. మూడవసారి ఊది నప్పుడు అందరూ తమ గోరీల నుండి లేచివస్తారు. మరికొందరి ప్రకారం నాలుగవ సారి బాకా ఊదబడినప్పుడు అందరూ మైదానంలో సమీకరించబడతారు.

కార్యాన్ని నేర్పుతో చేస్తాడు. నిశ్చయంగా మీరు చేసేదంతా ఆయన ఎరుగును. ⁴³

89. మంచి పనులు చేసి వచ్చిన వారికి, అంత కంటే మంచి (ప్రతిఫలం) ఉంటుంది. మరియు వారు ఆ దినపు మహా బీతినుండి సురక్షితంగా ఉంటారు. ⁴⁴

90. మరియు చెడుపనులు చేసేవచ్చిన వారు నరకాగ్నిలోకి బోర్లా త్రోయబడతారు. (వారితో అనబడుతుంది): "మీకు ఇవ్వబడే ప్రతిఫలం మీ కర్మలకు బిన్నంగా ఉండగలదా?"

91. (ఓ ముహమ్మద్! వారితో ఇలా అను): "నిశ్చయంగా, ఈ (మక్కా) నగరపు ప్రభువునే ఆరాదించాలని నాకు ఆజ్ఞ ఇవ్వబడింది. ఆయనే! దీనిని పవిత్రక్షేత్రంగా చేశాడు ⁴⁵ మరియు ప్రతి వస్తువు ఆయనకు చెందినదే! మరియు నేను ఆయనకు విధేయుడనై (ముస్లింనై) ఉండాలని నాకు ఆజ్ఞ ఇవ్వబడింది.

92. మరియు ఈ ఖుర్రాసీను చదివి విని పించాలని కూడా (ఆజ్ఞ ఇవ్వబడింది). కావున మార్గదర్శకత్వం పొందినవాడు తన మేలుకే, మార్గదర్శకత్వం పొందుతాడు. మరియు మార్గభ్రష్టుడైన వాడితో అను: "నిశ్చయంగా, నేను హెచ్చరిక చేసేవాడను మాత్రమే!"

93. వారితో (ఇంకా) ఇలాఅను: "సర్వ స్తోత్రాలకు అర్హుడు అల్లాహ్ మాత్రమే! త్వరలోనే ఆయన మీకు తన సూచనలను చూపుతాడు, అప్పుడు మీకు తెలుస్తుంది. ⁴⁶ మరియు మీరు చేస్తున్న కార్యాలను నీ ప్రభువు ఎరుగకుండా లేడు!"

43) చూడండి, 14:48 మరియు 20:105-107.

44) చూడండి, 21:103.

45) చూడండి, 3:96 'హార్మహ్' అంటే ఈ నగరంలో రక్షప్రసారం (హత్యచేయటం, ఇతరులపై దౌర్జన్యం, అన్యాయం చేయటం, వేటాడటం, చెట్లను నరకటం, ముల్లు కూడా తెంపటం నిషేధించబడింది. ('స.బు'ఖారీ).

46) చూడండి, 41:53.

28. సూరహ్ అల్-ఖుసస్

అల్-ఖుసస్: కథలు, వృత్తాంతాలు. ఈ పేరు 25వ ఆయత్లో ఉంది. ఇందులో 88 ఆయతులున్నాయి. ఈ సూరహ్లో చాలా మట్టుకు మూసా ('అ.స.) గాథ ఉంది. ఇది చివరి మక్కా కాలపు సూరహ్లలో ఒకటి. ఇది సూరహ్ అల్-ఇస్రా(17)కు ముందు అవతరింపజేయబడింది. ఆయత్ 85 దైవప్రవక్త ('స'అస) యొక్క ప్రార్థన సమయంలో జహ్షాలో అవతరింపజేయబడింది. అల్లాహ్ (సు.త.) తప్ప మరొక ఆరాధ్యనీయుడు లేడు. ఆ నిత్యుడు, అల్లాహ్ (సు.త.) తప్ప ప్రతిదీ నశింపనున్నది.

అనంత కరుణామయుడు అపార కరుణాప్రదాత అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1. 'తాసీన్-మీమ్.
2. ఇవి స్పష్టమైన గ్రంథ సూచనలు (ఆయాత్).¹
3. విశ్వసించే ప్రజల కొరకు, మేము మూసా మరియు ఫిర్ బెన్ యొక్క నిజ వృత్తాంతాన్ని నీకు వినిపిస్తున్నాము.
4. నిశ్చయంగా, ఫిర్ బెన్ భూమి మీద అహంకారంతో ప్రవర్తిస్తూ ఉండేవాడు. మరియు అందులోని ప్రజలను వర్గాలుగా విభజించి, వారిలోని ఒకతెగ వారిని నీడపరచి వారి పుత్రులను వధిస్తూ ఉండేవాడు² మరియు వారి స్త్రీలను బ్రతుకనిచ్చేవాడు. నిశ్చయంగా, అతడు దౌర్జన్యపరులలోని వాడిగా ఉండేవాడు.
5. మరియు భూమిమీద అణచివేయబడిన వారిని కనికరించాలని మరియు వారిని నాయకులుగా చేయాలని మరియు వారిని వారసులుగా చేయాలని మేము కొర్రాము.³
6. మరియు (ఇస్రాయిల్ సంతతి) వారికి భూమిలో అధికారం ఒసంగాలనీ⁴ మరియు ఫిర్ బెన్, హామాన్⁵ మరియు వారి సైనికులకు - దేనిని గురించైతే (ఫిర్ బెన్ జాతి) వారు భయపడుతూ ఉండేవారో⁶ - అదే, వారికి చూపాలని!
7. మేము మూసా తల్లి మనస్సులో ఇలా⁷ సూచించాము: "నీవు అతనికి (మూసాకు) పాలు ఇస్తూ ఉండు. కాని అతనికి ప్రమాదమున్నదని, నీవు భావిస్తే అతనిని నదిలో విడిచిపెట్టు.⁸ మరియు నీవు భయపడకు మరియు దుఃఖించకు; నిశ్చయంగా మేము అతనిని నీ వద్దకు తిరిగి చేర్చుతాము. మరియు అతనిని (మా) సందేశపారులలో ఒకనిగా చేస్తాము!"
8. తరువాత ఫిర్ బెన్ కుటుంబంవారు⁹ - తమకు శత్రువై, దుఃఖికారణుడవటానికి - అతనిని ఎత్తుకున్నారు. నిశ్చయంగా ఫిర్ బెన్, హామాన్ మరియు వారి సైనికులు పాపిష్టులు!
9. మరియు ఫిర్ బెన్ భార్య (అతనితో) ఇలా అన్నది: "ఇతను నీకూ మరియు నాకూ కంటి చలువ! ఇతనిని చంపకు, బహుశా ఇతడు మనకు ఉపయోగకారి కావచ్చు! లేదా మనం ఇతనిని కుమారునిగా చేసుకోవచ్చు!"¹⁰ కాని వారు (వాస్తవాన్ని) తెలుసుకోలేక పోయారు.
10. మరియు మూసా తల్లి హృదయం తల్లడిల్లిపోయింది. ఆమె విశ్వసించినవారిలో ఉండటానికి మేము, ఆమె హృదయాన్ని దృఢపరచి ఉండకపోతే, ఆమె అతనిని జాతి వారు ఇస్రాయిల్ సంతతివారి మగ సంతానాన్ని హత్య చేస్తూ ఉండేవారో - దానినీ వారికి సత్యం చేసి చూపటానికి.

1) చూడండి, 12:1.

2) వీరు ఇస్రాయిల్ సంతతి వారు. ఫిర్ బెన్ జాతి వారు వీరిని బానిసలుగా చేసి హింసించేవారు.

3) చూడండి, 7:137.

4) ఇక్కడ అర్దున్, భూమి అంటే కనాన్ (షామ్).

5) హామాన్, ఫిర్ బెన్ యొక్క ముఖ్య నాయకుడు. చూడండి, 40:36-37.

6) అంటే, ఇస్రాయిల్ సంతతివారి ద్వారా తమ నాశనం కావచ్చనే ఏ భయంవల్లనైతే ఫిర్ బెన్

7) వ'హీ: అంటే ఇక్కడ ఆమె మనస్సులో ఆలోచన పుట్టించడం.

8) చూడండి, 20:39.

9) అంటే ఫిర్ బెన్ భార్య. ఇంకా చూడండి, 66:11.

10) వారికి సంతానం లేనందుకు ఆమె అతనిని ('అ.స.ను) కుమారునిగా చేసుకోవలసింది.

(మూసాను) గురించి అంతా బట్టబయలు చేసి ఉండేది.

11. ఆమె, అతని (మూసా) నోదరితో¹¹ అన్నది: "అతనివెంట వెళ్ళు." కావున ఆమె దూరంనుండియే అతనిని గమనించసాగింది. కానీ, వారది గ్రహింపలేకపోయారు. (1/4)

12. * మరియు మేము అతనిని (ఇతరుల) పాలు త్రాగకుండా మొదటనే నిషేధించి ఉన్నాము. (అతని నోదరి) వారితో అన్నది: "మీ కొరకు అతనిని, (పాలిచ్చి) పోషించగల ఒక కుటుంబం వారిని నేను మీకు చూపనా? మరియు వారు అతనిని మంచిగా చూసుకొనే వారై ఉంటారు."

13. ఈ విధంగా మేము అతనిని (మూసాను) - అతని తల్లి కళ్ళు చల్లబడటానికి, ఆమె దుఖించకుండా ఉండటానికి మరియు అల్లాహ్ వాగ్దానం సత్యమైనదని ఆమె తెలుసుకోవటానికి - తిరిగి ఆమెవద్దకు చేర్చాము. కాని వాస్తవానికి చాలామందికి ఇది తెలియదు.

14. మరియు అతను (మూసా) యుక్త వయస్సుకు చేరి పరిపూర్ణుడు అయినప్పుడు, మేము అతనికి వివేకాన్ని మరియు జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించాము. మరియు ఈ విధంగా, మేము సజ్జనులకు ప్రతిఫలాన్ని ఇస్తూ ఉంటాము.¹²

15. మరియు (ఒక రోజు) నగరవాసులు ఏమరుపాటులో ఉన్నప్పుడు, అతను నగరంలోకి ప్రవేశించాడు, అతను అక్కడ ఇద్దరు వ్యక్తులు పోట్లాడుకోవడం చూశాడు, వారిలో ఒకడు అతని జాతికి చెందినవాడు, మరొకడు విరోధిజాతికి చెందినవాడు. అతని జాతికి చెందిన వాడు, విరోధి జాతి వానికి వ్యతిరేకంగా సహాయపడమని అతనిని (మూసాను) అర్థించాడు. మూసా అతడిని ఒక గుడ్డుగుడ్డాడు. అది అతడిని అంత మొందించింది. (అప్పుడు) అతను (మూసా) అన్నాడు: "ఇది షైతాన్ పనే!

11) మూసా (అ.స.) నోదరిమణి పేరు మర్యమ్ బిన్తె 'ఇస్త్రాన్ మరియు 'ఈసా' (అ.స.) తల్లిపేరు కూడా మర్యమ్ బిన్తె 'ఇస్త్రాన్.

12) చూడండి, 12:22.

నిశ్చయంగా, అతడు శత్రువు మరియు స్పష్టంగా దారి తప్పించేవాడు." ¹³

16. (మూసా) ఇలా ప్రార్థించాడు: "ఓ నా ప్రభూ! నాకు నేను అన్యాయం చేసుకున్నాను. కావున నన్ను క్షమించు!" (అల్లాహ్) అతనిని క్షమించాడు. నిశ్చయంగా ఆయన క్షమాశీలుడు, అపార కరుణాప్రదాత.¹⁴

17. (మూసా) అన్నాడు: "ఓ నా ప్రభూ! నీవు నాకు మహోపకారం చేశావు. కావున నేను ఇక ఎన్నటికీ నేరస్తులకు సహాయపడను!"

18. మరుసటి రోజు ఉదయం అతను (మూసా) భయపడుతూ అతి జాగ్రత్తగా (ఇటూ అటూ చూస్తూ) నగరంలోకి వెళ్ళాడు. అప్పుడు అకస్మాత్తుగా అంతకుముందు రోజు, అతనిని సహాయానికి పిలిచినవాడే, మళ్ళీ సహయానికై అరవసాగాడు. మూసా వానితో అన్నాడు: "నిశ్చయంగా, నీవు స్పష్టమైన తప్పుదారికి లాగేవాడవు!" ¹⁵

19. ఆ తరువాత అతను తమ ఇద్దరికీ విరోధి అయిన వాడిని గట్టిగా పట్టుకోబోగా, అతడు అరిచాడు: "ఓ మూసా! ఏమీ? నీవు నిన్న ఒకవ్యక్తిని చంపినట్లు నన్నుకూడా చంపదలచు కున్నావా? నీవు ఈ దేశంలో క్రూరునిగా మారి ఉండదలచుకున్నావా? సద్వర్తనునిగా ఉండదలచుకోలేదా?"

13) దైవప్రవక్త ప్రవచనం: 'తెగలకొరకు, తెగలపేరట కృపించేసినవాడూ మరియు తెగలకొరకు పోరాడే వాడూ మరియు తెగలకొరకు మరణించేవాడూ మాలోనివాడు కాడు!' (అటూ దావూద్ - 'జుబైర్ ఇబ్ని ముత్'ఇమ్ - కథనం ఆధారంగా) దీని భావం అడుగగా అతను ('స'అస) అన్నారు: 'అన్యాయ విషయంలో తమ వారికి సహాయపడటం.'

14) ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా చంపకున్నా, ఒక మానవుని హత్యజరిగింది. దానికి మూసా (అ.స.) పశ్చాత్తాపపడి క్షమాపణ వేడుకుంటే, అల్లాహ్ (సు.త.) అతనిని క్షమించాడు.

15) ఇబ్ని 'అబ్బాస్ మరియు ముఖాలిల్ (ర'ది.అస్థమ)ల కథనం ప్రకారం ఆ ఇస్త్రాయి'ల్ వంశీయుడు సత్యతిరస్కారి.

20. మరియు ఒక వ్యక్తి నగరపు ఒక వైపునుండి పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చి ఇలా అన్నాడు: "ఓ మూసా! నాయకులందరూ కలిసి నిన్ను హత్యచేయాలని సంప్రదింపులు చేస్తున్నారు. కావున నీవు వెళ్ళిపో, నేను నిశ్చయంగా, నీ శ్రేయోభిలాషిని!"

21. అప్పుడతను భయపడుతూ, అతి జాగ్రత్తగా అక్కడినుండి బయలుదేరాడు. అతను ఇలా ప్రార్థించాడు: "ఓ నా ప్రభూ! నన్ను దుర్మార్గులనుండి కాపాడు!"

22. ఆ తరువాత అతను మద్యం వైపుకు బయలుదేరుతూ, ఇలా అనుకున్నాడు: "బహుశా, నా ప్రభువు నాకు సరైన మార్గం వైపునకు మార్గదర్శకత్వం చేస్తున్నాడు!"¹⁶

23. ఇక అతను మద్యం లోని ఒక బావి వద్దకు చేరుకున్నప్పుడు; అక్కడ చాలా మంది ప్రజలు, తమ తమ పశువులకు నీరు త్రాగించ టాన్ని మరియు వారికి దూరంగా ఒక ప్రక్కన ఇద్దరు స్త్రీలు తమ పశువులను ఆపుతూ ఉండటాన్ని చూశాడు. (మూసా) ఆ స్త్రీలను అడి గాడు: "మీరిద్దరి చిక్కువిమిటి?" వారిద్దరన్నారు: "ఈ పశువుల కాపరులంతా పోయే వరకు మేము (మా పశువులకు) నీరు త్రాపలేము. మరియు మా తండ్రి చాలా వృద్ధుడు."

24. అప్పుడు అతను వారిద్దరి పశువులకు నీరు త్రాపాడు. తరువాత నీడలోకి పోయి ఇలా ప్రార్థించాడు: "ఓ నా ప్రభూ! నీవు నాపై ఏ మేలును అవతరింపజేసినా, నేను దాని ఆవశ్యకత గలవాడనే!"

16) మద్యం అక్కడ నివసించే ప్రజల తెగపేరు. వారు అమోరైట్ (Amorite) తెగకు చెందిన 'అరబ్బులు. యూదుల సంతతితో వారికి దగ్గరి సంబంధం ఉండెను. చూడండి, 7:85. ఇబ్రాహీమ్ (అ.స.) కుమారుడైన ఇస్హాఖ్ (అ.స.) యొక్క కుమారుడగు య'అఖూబ్ (అ.స.), మరొక పేరు ఇస్సాయీల్. ఆ పేరుతోనే పిలువబడే అతని పన్నెండుమంది కుమారుల సంతతి వారే ఇస్సాయీల్ సంతతివారు (బనీ- ఇస్సాయీల్).

25. తరువాత ఆ ఇద్దరిలో ఒకామె సిగ్గు పడుతూ మెల్లగా అతని వద్దకు వచ్చి ఇలా అన్నది: "వాస్తవానికి నాతండ్రి - నీవు మా కొరకు (మాపశువులకు) నీరుత్రాపించి నందుకు - ప్రతిఫల మివ్వటానికి, నిన్నుపిలుస్తు న్నాడు."¹⁷ అతను, అతని వద్దకు పోయి తన వృత్తాంతాన్ని వినిపించాడు. అప్పుడతను అన్నాడు: "నీవు ఏ మాత్రం భయపడకు. నీవు దుర్మార్గు ప్రజల నుండి విముక్తిపొందావు."

26. వారిద్దరిలో ఒకామె ఇలా అన్నది: "నాన్నా! ఇతనిని పనికొరకు పెట్టుకో. నిశ్చయంగా, ఇలాంటి బలవంతుని మరియు నమ్మదగిన వానిని పనికొరకు పెట్టుకోవటం ఎంతో మేల్కొనది."

27. (వారి తండ్రి) అన్నాడు: "నీవు నా వద్ద ఎనిమిది సంవత్సరాలు పనిచేస్తూ ఉండటానికి ఒప్పుకుంటే, నేను నా ఈ ఇద్దరు కుమార్తెలలో ఒకామెను నీకిచ్చి వివాహం చేయగోరు తున్నాను."¹⁸ నీవు ఒకవేళ పది సంవత్సరాలు

17) ఆ ఇద్దరు స్త్రీల తండ్రి పేరు ఖుర్రాన్ పేర్కొన లేదు. ఇమామ్ షాకాని మరియు ఇతర చాలా మంది వ్యాఖ్యాతలు అతని పేరు షుబబ్ (అ.స.) అని అన్నారు. ఎందుకంటే అతను మద్యం జాతి వారివైపునకే ప్రవక్తగా పంపబడి ఉండెను. కాని ఇబ్నీ-కసీర్ అభిప్రాయం వేరుంది. అతను అంటారు: 'షుబబ్ (అ.స.) మరియు మూసా (అ.స.) కాలాలలో చాల గడువు ఉంది. కాబట్టి ఇతను షుబబ్ (అ.స.) తెగకు చెందిన మరొక వ్యక్తి కావచ్చు.' అల్లాహు ఆలమ్.

18) మన సాంఘిక సంప్రదాయంలో ఆడబిడ్డ (వధువు) ఇంటివారు తమ బిడ్డకొరకు వరుని (పెండ్లి కుమారుని) వారితో వివాహసంబంధం గురించి మొదట మాట ప్రారంభించటం అనుచితమైన విషయంగా భావిస్తారు. కాని అల్లాహ్ (సు.త.) షరీయత్లో ఇది అనుచితం కాదు. ఒకవేళ సద్వర్తనుడు, సుశీలుడు అయిన వరుడు ఉంటే అతనితో గానీ, లేక అతని కుటుంబవారితో గానీ, వధువు ఇంటివారు మాట్లాడితే తప్పులేదు. దైవప్రవక్త (స'అస) మరియు సహాబీల (ర'ది.అస్థుమ్) లలో కూడా ఈ ఆచారం ఉండెను.

పూర్తిచేయదలిస్తే అది నీ ఇష్టం! నేను నీకు కష్టం కలిగించ దలచుకోలేదు. అల్లాహ్ కోరితే, నీవు నన్ను సదర్థనునిగా పొందుతావు!"

28. (మూసా) అన్నాడు: "ఈ విషయం నీకూ మరియు నాకూ మధ్య నిశ్చయమే! ఈ రెండు గడువులలో నేను దేనిని పూర్తిచేసినా, నా పై ఎలాంటి ఒత్తిడి ఉండకూడదు. మరియు మన ఈ మాటలకు అల్లాహ్ యే సాక్షి!" (3/8)

29. * ఆ తరువాత మూసా తన గడువు¹⁹ పూర్తిచేసి, తన కుటుంబంవారిని తీసుకొని పోతుండగా, 'తూర్ పర్వతపు దిక్కులో ఒక మంటను చూశాడు. (అప్పుడు) తన ఇంటి వారితో అన్నాడు: "ఆగండి! నేను ఒక మంటను చూశాను, బహుశా! నేను అక్కడి నుండి ఏదైనా మంచి వార్తను తీసుకొని రావచ్చు, లేదా ఒక అగ్నికొరవినైనా! అప్పుడు మీరు దానితో చలి కాచుకోవచ్చు."

30. కాని అతను దాని (అగ్ని) వద్దకు చేరుకున్నప్పుడు,²⁰ ఆ లోయ కుడివైపు ఉన్న ఒక శుభవంతమైన స్థలములో ఉన్న ఒక చెట్టు నుండి: "ఓ మూసా! నిశ్చయంగా, నేనే అల్లాహ్ ను! సర్వలోకాల ప్రభువును." అనే మాటలు వినిపించాయి.

31. (ఇంకా ఇలా వినిపించింది): "నీ చేతి కర్తను పడవేయి!" అతను (మూసా) దానిని పామువలే కదలటం చూసి వెనక్కిమరలి పరుగెత్తాడు, తిరిగికూడా చూడలేదు. (తరువాత ఇలా సెలవీయటం): "ఓ మూసా, ముందుకు రా, భయపడకు! నిశ్చయంగా, నీవు సురక్షితంగా ఉన్నావు!"

19) ఇబ్నె 'అబ్బాస్ (ర'ది.'అ.) కథనం ప్రకారం అతను ఈ గడువు పది సంవత్సరాలు పూర్తిచేశారు. ఎందుకంటే మూసా(అ.స.) వృద్ధుడైన తన భార్య తండ్రికి సహాయ పడగోరారు. చూడండి, 27:7-8.

20) ఆ మంట వాస్తవానికి అల్లాహ్ (సు.త.) దివ్యజ్యోతి. చూడండి, 19:52, 20:80.

32. "నీ చేతిని నీ చంకలోకి దూర్చుకో, అది ఎలాంటి లోపంలేకుండా ప్రకాశస్తూ బయటికి వస్తుంది.²¹ నీవు భయపడకుండా ఉండటానికి నీ చేతిని నీ ప్రక్కకు అదుముకో! ఈ రెండు, నీవు ఫిర్ బెన్ మరియు అతని నాయకులకు (చూపటానికి) నీ ప్రభువు ప్రసాదించిన నిదర్శనాలు (ఆయాత్). నిశ్చయంగా వారు చాలా దుష్టులయి పోయారు!"

33. (మూసా) అన్నాడు: "ఓ నా ప్రభూ! నేను వారి మనిషిని ఒకనిని చంపాను, కావున వారు నన్ను చంపుతారేమోనని భయపడుతున్నాను.

34. "మరియు నా నోదరుడు హారూస్ మాట్లాడటంలో నాకంటే మంచి వాగ్దాటి గలవాడు.²² నన్ను సమర్థించటానికి అతనిని నాకు సహాయకునిగా నాతోపాటు పంపు. వాస్తవానికి వారు నన్ను అసత్యవాదివని తిరస్కరిస్తూ రేమోనని నేను భయపడుతున్నాను!"

35. ఆయన (అల్లాహ్) అన్నాడు: "మేము నీ నోదరుని ద్వారా నీ చేతులను బలపరుస్తాము. మరియు మేము మీ ఇద్దరికీ విశేష శక్తి నొసంగుతాము. వారు మీ ఇద్దరికీ ఏ మాత్రం హానిచేయలేరు. మా సూచనల ద్వారా మీరిద్దరూ మరియు మిమ్మల్ని అనుసరించే వారు గెలుపొందుతారు."²³

36. ఆ తరువాత మూసా మా స్పష్టమైన సూచనలను తీసుకొని వారివద్దకు పోగా వారన్నారు: "ఇది కల్పితమైన మాయా జాలం మాత్రమే.²⁴ ఇలాంటిది పూర్వీకులైన మా తాత-ముత్తాతల కాలంలో కూడా జరిగినట్లు మేము వినలేదు."²⁵

37. ఇక మూసా అన్నాడు: "నా ప్రభువు తరపు నుండి ఎవడు మార్గదర్శకత్వం తీసుకొనివచ్చాడో మరియు చివరికి ఎవరి

21) చూడండి, 7:108.

22) చూడండి, 20:27-28 మరియు 26:12-13.

23) ఈ వాక్యం ఖుర్ఆన్ లో ఎన్నోసార్లు వచ్చింది. చూడండి, 5:67, 33:39,51:21, 40:51-52.

24) చూడండి, 74:24.

25) చూడండి, 38:5.

పర్వసానం మంచీదవుతుందో ఆయనకు బాగా తెలుసు.²⁶ నిశ్చయంగా, దుర్మార్గులు ఎన్నడూ సాఫల్యం పొందలేరు."

38. మరియు ఫిర్బెన్ అన్నాడు: "ఓ నాయకులారా! నేను తప్ప మీకు మరొక ఆరాధ్యదేవుడు గలడని నాకు తెలియదు.²⁷ కావున ఓ హామాన్! కాల్చిన మట్టి ఇటుకలతో నాకొక ఎత్తైన గోపురాన్ని నిర్మించు. దానిపై ఎక్కి సేను బహుశా, మూసా దేవుణ్ణి చూడగలనేమో! నిశ్చయంగా, నేను ఇతనిని అసత్యవాదిగా భావిస్తున్నాను."

39. మరియు, అతడు మరియు అతడి సైనికులు భూమిపై అన్యాయంగా అహంబావాన్ని ప్రదర్శించారు. మరియు నిశ్చయంగా, మావైపుకు తాము ఎన్నడూ మరలిరారని భావించారు.

40. కావున మేము అతనిని మరియు అతని సేనలను పట్టుకొని సముద్రంలోకి విసరివేశాము. ఇక చూడు! దుర్మార్గుల పర్వసానం ఏమయిందో!

41. మరియు మేము వారిని నరకం వైపునకు పిలిచే నాయకులుగా చేశాము. మరియు పునరుత్థాన దినమున వారికెలాంటి సహాయం దొరకదు.

42. మరియు మేము ఈ లోకంలో కూడా అభిశాపం వారిని వెంటాడేటట్లు చేశాము. మరియు పునరుత్థాన దినమున వారు తృణీకరింపబడేవారిలో చేరుతారు.

43. మరియు వాస్తవానికి - పూర్వతరాల వారిని నాశనంచేసిన తరువాత - మేము మానవులకు జ్ఞానవృద్ధి చేయటానికి మరియు

26) పరలోక సాఫల్యమే నిజమైన సాఫల్యం. సత్యతీరస్కారులు ఇహలోకంలో సాఫల్యం పొందవచ్చు. భూలోకంలో దొరికే సుఖ సంతోషాలు తాత్కాలికమైనవే! వాస్తవానికి పరలోక సుఖ సంతోషాలే చిరకాలముండేవి.
27) చూడండి, 79:24.

వారికి మార్గదర్శకత్వంగా కారుణ్యంగా ఉండటానికి, మూసాకు గ్రంథాన్ని ప్రసాదించాము. బహుశా వారు హితబోధ నేర్చుకుంటారని!

44. మరియు (ఓ ముహమ్మద్!) మేము మూసాపై మా ఆదేశం (తొరాత్) పూర్తిగా అవతరింపజేసినపుడు, నీవు ('తూర్ పర్వతపు) కుడివైపునా లేవు. మరియు నీవు అక్కడ ప్రత్యక్ష సాక్షులలో కూడా లేవు!

45. కాని నిశ్చయంగా, (ఆ తరువాత కూడా) మేము అనేక తరాలను ప్రభవింపజేశాము. వారి మీదుగా ఒక సుదీర్ఘకాలం గడిచిపోయింది. మా సూచనలను వినిపించటానికి నీవు మద్దయిన వాసులతో కూడా లేవు, కాని మేము (ఎల్లప్పుడూ) మా సందేశహారులను పంపుతూ వచ్చాము.

46. మరియు మేము (మూసాను) పిలిచినపుడు, నీవు (ఓ ముహమ్మద్!) 'తూర్ పర్వతం దగ్గర లేవు. కాని నీవు నీ ప్రభువు యొక్క కారుణ్యంతో, నీకు పూర్వం హెచ్చరిక చేసేవాడు రానటువంటి జాతి వారిని హెచ్చరించటానికి - బహుశా వారు హితబోధ నేర్చుకుంటారేమోనని - (పంపబడ్డావు).

47. మరియు వారు తమ చేతులారా, చేసుకొని పంపిన కర్మల ఫలితంగా వారిపై ఆపద వచ్చిపడినపుడు, వారు: "ఓ మా ప్రభూ! నీవు మా వద్దకు ఒక సందేశహారుణ్ణి ఎందుకు పంపలేదు, అలా చేస్తే మేము నీ సూచనలను అనుసరిస్తూ, విశ్వాసులైన వారిలో చేరి ఉండేవారం కదా!" (అని తీర్పు దినమున అనకూడదని).

48. ఆ తర్వాత మా తరపునుండి వారి వద్దకు సత్యం వచ్చినపుడు, వారిలా అన్నారు: "మూసాకు ఇవ్వబడినటువంటిది, ఇతనికి ఎందుకు ఇవ్వబడలేదు!" ఏమీ? దీనికి పూర్వం మూసాకు ఇవ్వబడినదానిని వారు తిరస్కరించలేదా? వారన్నారు: "రెండూ మాయాజాలాలే! అవి ఒకదాని కొకటి సహాయపడుతున్నాయి."

ఇంకా ఇలా అన్నారు: "నిశ్చయంగా, మేము వీటన్నింటినీ తిరస్కరిస్తున్నాము."

49. (ఓ ప్రవక్తా!) వారితో ఇలా అను: "మీరు నిజాయితీపరులే అయితే, అల్లాహ్ దగ్గర నుండి ఈ రెండింటి కంటే ఉత్తమమైన మార్గం చూపి ఒక గ్రంథాన్ని తీసుకురండి. దానిని నేను అనుసరిస్తాను."

50. వారు నీకు ఎలాంటి సమాధానం ఇవ్వకపోతే, వారు కేవలం తమ కోరికలను అనుసరిస్తున్నారని తెలుసుకో! మరియు అల్లాహ్ మార్గదర్శకత్వాన్ని విడిచి కేవలం తన కోరికలను అనుసరించే వానికంటే ఎక్కువ మార్గభ్రష్టుడు ఎవడు? నిశ్చయంగా అల్లాహ్ దుర్మార్గులకు మార్గదర్శకత్వం చేయడు. (1/2)

51. * మరియు వారు హితబోధ పొందాలని, వాస్తవంగా మేము ఈ వచనాన్ని (ఖుర్ఆన్ ను) క్రమక్రమంగా అందజేశాము.

52. ఎవరికైతే పూర్వం మేము గ్రంథాన్ని ఇచ్చామో వారు దీనిని (ఖుర్ఆన్ ను) విశ్వసించారు.²⁸

53. మరియు వారికి ఇది వినిపించబడినప్పుడు, వారు ఇలా అంటారు: "మేము దీనిని విశ్వసించాము, నిశ్చయంగా, ఇది మా ప్రభువు తరఫునుండి వచ్చిన సత్యం. నిశ్చయంగా, మేము మొదటి నుండియే అల్లాహ్ కు విధేయులమై (ముస్లింలమై) ఉన్నాము."²⁹

28) అంటే, యూదులలో 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్-సల్లామ్ మరియు 'హబష నుండి వచ్చిన క్రైస్తవులు (ర'ది.'అన్తమ్). చూ. 26:196-197.

29) ఈ విషయం ఖుర్ఆన్ లో ఎన్నోసార్లు వచ్చింది. దైవప్రవక్తలందరూ ప్రచారంచేసిన దర్మం ఇస్లాం మాత్రమే. అంటే ఏకైక ఆరాధ్యుడు అల్లాహ్ (సు.త.) కు తప్ప ఇతరులకు దాస్యం, ఆరాధన చేయరాదని. ప్రతికాల్పు వారు తమతమ భాషలలో దానికి వివిధపేర్లు ఇచ్చారు. అంటే క్రైస్తవధర్మం, యూదధర్మం, మొదలైనవి. కాని వాస్తవానికి ప్రవక్తలందరి ధర్మం ఇస్లాం మాత్రమే. అంటే అల్లాహ్ (సు.త.) కు విధేయులై కేవలం

54. వీరే, తమ సహనానికి ఫలితంగా రెండింటలు ప్రతిఫలమొసంగబడే వారు.³⁰ వీరే మంచితో చెడును నివారించే వారు. మరియు మేము వారికిచ్చిన జీవనోపాధి నుండి ఖర్చు చేసేవారు.

ఆయనకే దాస్యం, ఆరాధన చేయటం. కాని ఆ ప్రాచీన దివ్యగ్రంథాలు ఆయా ప్రవక్తల ప్రచారానికి ఎన్నోవందల సంవత్సరాల తరువాత లిఖిత రూపంలోకి వచ్చాయి. దాని వల్ల వాటిని లిఖించిన వారు, తమ ప్రవక్తలు వినిపించిన దివ్యగ్రంథాలను వాటి అసలు అవతరించిన రూపంలో వ్రాయలేక పోయారు. తరువాత తరాల ధర్మవేత్తలు మొదటి వారు వ్రాసిన వాటితో ఏకీభవించక వాటిలో మార్పులు చేస్తూ పోయారు. ఉదాహరణకు: ఈ రోజు ప్రపంచంలో అన్నిటికంటే ఎక్కువ ప్రామాణిక మైనదిగా పరిగణించబడే బైబిల్ - ఏదైతే తొరాత్, 'బిబుర్ మరియు ఇంజీల్ గ్రంథా (Old and New Testaments) ల సముదాయమో - అందులో కూడా ఎన్నో సార్లు మార్పులు చేయబడ్డాయి. చివరి మార్పులు గలది, ఈనాటి (Revised) Authorized.K.J.V అందుకే అసలు ఆ ప్రవక్తలు ప్రచారం చేసింది, ఏకైక ఆరాధ్యుడైన అల్లాహ్ (సు.త.), ఆరాధన. అయినా ఈనాడు వాటిలో మానవులు మార్పులు చేయడం వల్ల, ఆ గ్రంథాలను అనుసరిస్తున్నవారు ఏకైక ఆరాధ్యుడైన అల్లాహ్ (సు.త.) ఆరాధనను వదిలి, బహుదైవారాధన, ప్రవక్తల విగ్రహాల ఆరాధన చేస్తున్నారు. కాని ఇస్లాం స్వీకరించిన యూదులు మరియు క్రైస్తవులు సత్యాన్ని తెలుసుకొని: 'మేము మొదటి నుండియే ముస్లింలముగా ఉన్నాము.' అని అన్నారు. ఏకైక ఆరాధ్యుడైన అల్లాహ్ (సు.త.) ఆరాధనయే సత్యధర్మమని, ఇస్లాం ధర్మాన్ని స్వీకరించారు.

30) సహనం వహించటం అంటే, ఇక్కడ దైవ ప్రవక్తలను మరియు దివ్యగ్రంథాలను విశ్వసించి ఆ విశ్వాసంపై స్థిరంగా ఉండటం. మొదటి దివ్యగ్రంథం మీద స్థిరంగా ఉండి, రెండవ దివ్యగ్రంథం వస్తే దానిని అనుసరించటం. ఇలాంటి వారికి రెండింటలు ప్రతిఫల ముంది. రెండింటలు ప్రతిఫలం పొందే ముగ్గురిలో వీరొకరు. (స. బు.) చూ. 13:22.

55. మరియు వారు వ్యర్థమైన మాటలు విన్నప్పుడు, ఇలా అంటూ దూరంగా తొలగిపోతారు: "మాకు మా కర్మలు మరియు మీకు మీ కర్మలు, మీకు సలాం!"³¹ మాకు మూర్ఖులతో పనిలేదు."

56. (ఓ ప్రవక్తా!) నిశ్చయంగా నీవు, నీకు ఇష్టమైన వారికి మార్గదర్శకత్వం చేయలేవు, కాని అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి మార్గదర్శకత్వం చేస్తాడు. మరియు ఆయనకు మార్గదర్శకత్వం పొందేవారెవరో బాగా తెలుసు.³²

57. వారు ఇలా అంటారు: "ఒకవేళ నీతో పాటు మేము కూడా ఈ మార్గదర్శకత్వాన్ని అవలంబిస్తే! మేము మా భూమి నుండియే పారద్రోలబడతాము."³³ ఏమీ? మేము వారిని శాంతికి నిలయమైన ఒక పవిత్రస్థలం

31) ఈ సలాం అభివందనం కాదు. మేము మీవంటి మూర్ఖులతో వాదులాడమని తప్పించుకోవటానికి పలికేది. చూడండి, 25:63, 43:89.

32) ఈ ఆయత్ దైవప్రవక్త ('స'అస) పినతండ్రి అబూతాలిబ్ మరణించినప్పుడు అవతరింపజేయబడింది. అతని ఆఖరు ఘడియలలో దైవప్రవక్త ('స'అస) అతనితో అన్నారు: "ఇప్పుడైనా: 'లాఇలాహ్ ఇల్లాహ్' అను. దానితో నేను పునరుజ్జాన దినమున నీ క్షమాపణ కొరకు అల్లాహ్ (సు.తా.)ను వేడుకోగలను." అక్కడున్న ఖురైష్ సర్దారులను చూసి అతను అలా అనలేదు. ('స'హీహ్ బుఖారీ) ఇంకా చూడండి, 14:4.

33) దీనిని ఈ విధంగా బోధించారు: (1) ఆ కాలపు ఖురైఫులు ఇస్లాం స్వీకరిస్తే, వారితోటివారు, వారిని మతద్రోహులుగా పరిగణించి వారినీ, వారి నగరం మక్కా నుండి పారద్రోలుతారని భయపడ్డారు. (2) అదే విధంగా ఈ కాలంలో కూడా చాలామంది ఇది సత్యధర్మమని తెలిసి కూడా తమ బంధువుల నుండి మరియు తమ సమాజం నుండి విడదీయబడతామని భయపడి సత్యాన్ని అవలంబించరు. కాని రాబోయే పరలోక జీవితపు శాశ్వత సుఖాలముందు ఈ జీవిత సుఖం అతి స్వల్పమైనదనే సత్యాన్ని వారు అర్థం చేసుకుంటే ఎంత బాగుండేది!

(మక్కా) లో స్థిరనివాసము నొసంగి వారికి మా తరపు నుండి జీవనోపాధిగా అన్నిరకాల ఫలాలను సమకూర్చ లేదా? కాని వాస్తవానికి వారిలో చాలా మందికి ఇది తెలియదు.³⁴

58. మరియు మేము ఎన్నో నగరాలను, జీవన సుఖసంపదలతో ఉప్పొంగిపోతూ ఉండగా, వాటిని నాశనం చేయలేదా! అవిగో వారి నివాసాలు, వారి తరువాత వాటిలో నివసించిన వారు చాలా తక్కువ! మరియు నిశ్చయంగా, మేమే వాటికి వారసులమయ్యాము.³⁵

59. మరియు నీ ప్రభువు నగరాలను ఏ మాత్రమూ నాశనం చేసేవాడు కాదు, ఎంత వరకైతే వాటి ముఖ్యనగరానికి మా సూచన (ఆయాత్) లను వినిపించే సందేశహరులను పంపమో! మేము నగరాలను వాటి ప్రజలు దుర్మార్గులైపోతే తప్ప, నాశనం చేసేవారం కాము.³⁶

60. మరియు మీకు ఇవ్వబడినవన్నీ ఈ ప్రాపంచిక జీవితపు సుఖసంతోషాల సామగ్రి మరియు దాని అలంకరణలు మాత్రమే! కాని అల్లాహ్ వద్ద ఉన్నది దీనికంటే ఎంతో ఉత్తమమైనది మరియు నిత్యమైనది. ఏమీ? మీరిది అర్థం చేసుకోలేరా?³⁷

34) చూడండి, 14:35-41, 2:126, 29:67. ఇబ్రాహీం ('అ.స.) మక్కాకొరకు చేసిన ప్రార్థన.

35) చూడండి, 15:23.

36) సందేశహరులు ఎల్లప్పుడు పెద్దనగరాలలోనే పంపబడ్డారు. వారే దాని చుట్టూ ఉన్న చిన్న గ్రామాలవారికి కూడా ప్రచారం చేశారు. కేవలం సత్యతిరస్కారులుగా ఉన్నంత మాత్రాన, ఏ నగరవాసులు కూడా నాశనం చేయబడలేదు. సత్యతిరస్కారంతో బాటు వాటిలోని ప్రజలు దుర్మార్గానికి, విశ్వాసుల పట్ల దౌర్జన్యానికి పాల్పడినప్పుడే అవి నాశనం చేయబడ్డాయి. చూ. 11:117, 6:130-132, 28:59.

37) దైవప్రవక్త ('స'అస) ప్రవచనం: 'అల్లాహ్ (సు.త.) సాక్షి! ఈ ప్రాపంచిక జీవితం పరలోక జీవితం ముందు, ఒకడు తన వ్రేలును

61. ఏమీ? మేము చేసిన మంచి వాగ్దానాన్ని తప్పకుండా పొందేవాడు.³⁸ మేము ఒసంగిన ఈ ప్రాపంచిక సుఖ-సంతోషాలు పొంది, పునరుజ్జాన దినమున మా ముందు (శిక్షకై) హాజరు చేయబడే వాడితో సమానుడు కాగలడా?

62. మరియు (జ్ఞాపకముంచుకోండి!) ఆ రోజు ఆయన (అల్లాహ్) వారిని పిలిచి ఇలా ప్రశ్నిస్తాడు: "మీరు నా భాగస్వాములని నొక్కి చెప్పిన వారు (భావించిన వారు) ఇప్పుడు ఎక్కడున్నారు?"³⁹

63. ఎవరికైతే ఆ మాట (శిక్ష) వర్తిస్తుందో, వారిలా విన్నవించుకుంటారు: "ఓ మా ప్రభూ! మేము దారి తప్పించిన వారు వీరే! మేము దారి తప్పిన విధంగానే వీరిని కూడా దారి తప్పించాము. వీరితో మాకెలాంటి సంబంధం లేదని నీ ముందు ప్రకటిస్తున్నాము. అసలు వీరు మమ్మల్ని ఆరాధించనేలేదు."⁴⁰

64. మరియు వారితో ఇలా అనబడుతుంది: "మీరు సాటి కల్పించిన మీ భాగస్వాములను పిలువండి!" అప్పుడు వారు, వారిని (భాగస్వాములను) పిలుస్తారు, కాని వారు, వారికి సమాధానమివ్వరు. మరియు వారు శిక్షను చూసి (అనుకుంటారు): "ఒక వేళ వాస్తవానికి తాము సన్మార్గాన్ని అవలంబించి వుంటే ఎంత బాగుండేది!"⁴¹ అని.

సముద్రంలో ముంచి బయటికి తీస్తే, దానికి అంటే నీటితో సమానమైనది.' (స. ముస్లిం).

38) అల్లాహ్ (సు.త.) మంచి వాగ్దానం చేసిన, సద్వర్తనులైన విశ్వాసులకు: 'ఎలాంటి భయమూ ఉండదు మరియు వారు దుఃఖపడరు కూడా!' చూడండి, 2:38, 62, 112, 262, 274, 277, 3:170, 5:69, 6:48, 7:35, 49, 10:62, 46:13.

39) చూడండి, 6:22-23.

40) అసలు వీరు మమ్మల్ని ఆరాధించనే లేదు. ఈ వాక్యం ఖుర్ఆన్ లో ఎన్నోసార్లు వచ్చింది. చూడండి, 6:49, 19:81-82, 46:56, 10:28, 29:25, 2:166-167 మొదలైనవి.

41) ఇంకా చూడండి, 18:52,53.

65. మరియు (జ్ఞాపకముంచుకోండి!) ఆయన (అల్లాహ్) వారిని పిలిచినరోజు ఇలా ప్రశ్నిస్తాడు: "మేము పంపిన సందేశ హారులకు మీరు ఏ విధంగా సమాధానమిచ్చారు?"

66. ఆ రోజు వారి సమాధానాలన్నీ (కారణాలన్నీ) అస్పష్టమైపోతాయి మరియు వారు ఒకరితో నొకరు సంప్రదించుకోనూ లేరు.

67. కాని ఎవడైతే పశ్చాత్తాపపడి, విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేస్తాడో! అతడు సాఫల్యం పొందే వారిలో చేరగలడని ఆశించవచ్చు!

68. మరియు నీ ప్రభువు తాను కోరిన దానిని సృష్టిస్తాడు మరియు ఎన్నుకుంటాడు. మరియు ఎన్నుకునే హక్కు వారికే ఏ మాత్రం లేదు. అల్లాహ్ సర్వలోపాలకు అతీతుడు, వారు సాటి కల్పించే భాగస్వాముల కంటే మహోన్నతుడు.

69. మరియు వారు తమ హృదయాలలో దాచుకున్నది మరియు బహిర్గతంచేసినది అంతా నీ ప్రభువుకు తెలుసు.

70. మరియు ఆయనే, అల్లాహ్! ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్యదైవం లేడు! మొదట (ఇహా లోకంలో) మరియు చివరకు (పరలోకంలో) స్తుతించదగినవాడు కేవలం ఆయనే! మరియు విశ్వన్యాయాదిపత్యం ఆయనదే. మీరంతా ఆయన వైపునకే మరలింపబడతారు.

71. వారితో అను: "ఏమీ? మీరు ఆలోచించారా? ఒకవేళ అల్లాహ్ మీపైన పునరుజ్జాన దినం వరకు ఎడతెగకుండా రాత్రి ఆవరింపజేస్తే, అల్లాహ్ తప్ప మరే దేవుడైనా, మీకు వెలుగును తేగలడా? అయితే మీరెందుకు వినరు?"

72. ఇంకా ఇలా అను: "ఏమీ? మీరు ఆలోచించారా? ఒకవేళ అల్లాహ్ మీపై పునరుజ్జాన దినము వరకు ఎడతెగకుండా పగటిని అవతరింపజేస్తే, అల్లాహ్ తప్ప మరే దేవుడైనా మీకు విశ్రాంతి పొందటానికి రాత్రిని తేగలడా? అయితే, మీరెందుకు చూడలేరు?"

73. ఆయన తన కారుణ్యంతో మీకొరకు రాత్రి మరియు పగటిని, విశ్రాంతిపొందటానికి

మరియు ఆయన అనుగ్రహాన్ని అన్వేషించటానికి చేశాడు, బహుశా మీరు కృతజ్ఞులౌతారేమోనని.⁴²

74. మరియు (జ్ఞాపకముంచుకోండి) ఆయన (అల్లాహ్), వారిని ఆ రోజు పిలిచి ఇలా ప్రశ్నిస్తాడు: "మీరు నాకు భాగస్వాములని నొక్కిచెప్పిన వారు (భావించిన వారు) ఇప్పుడు ఎక్కడున్నారు?"

75. మరియు మేము ప్రతి సమాజం నుండి ఒక సాక్షిని⁴³ నిలబెట్టి ఇలా అంటాము: "మీ నిద్రానాన్ని తీసుకురండి!" అప్పుడు వారు సత్యం, నిశ్చయంగా అల్లాహ్‌వైపే ఉందని తెలుసుకుంటారు. మరియు వారు కల్పించు కన్నవన్నీ వారిని త్రజింపింపింపాయి. (5/8)

76. * వాస్తవానికి, ఖారూన్, మూసా జాతికి చెందినవాడే. కాని అతడు వారికి వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటు చేశాడు.⁴⁴ మరియు మేము అతడికి ఎన్నో నిధులను ఇచ్చి ఉంటిమి. వాటి తాళపుచెవులను బలవంతులైన పదిమంది లేదా అంతకంటే ఎక్కువ మంది కూడా ఎంతో కష్టంతో మాత్రమే మోయగలిగే వారు. అతడి జాతి వారు అతనితో అన్నారు: "నీవు విర్రవీగకు,

42) రాత్రి మరియు పగలు ఈ రెండూ అల్లాహ్ (సు.త.) అనుగ్రహించిన వరాలు. ఒకవేళ రాత్రి లేకుంటే, ప్రజలందరూ ఒకేసారి విశ్రాంతి తీసుకోలేకపోయేవారు. ప్రతి ఒక్కడు తన ఇష్టానుసారం విశ్రాంతి తీసుకుంటే ప్రపంచ కార్యక్రమాలు సరళంగా జరిగేవి కావు. మానవుల జీవితాలు పరస్పర సహాయోగం, వల్లనే సరళంగా జరుగుతున్నాయి. దాని కొరకు రాత్రింబవళ్ళు ఎంతో ఉపయోగ కరమైనవి.

43) ఈ సాక్షులు ప్రవక్త(అల్లాహ్‌మీస.)లు. ప్రతి ప్రవక్త తనకాలపు ప్రజలకు సాక్షిగా ఉంటాడు.

44) ఎంత గొప్ప ప్రవక్తను అనుసరించినా, అపాంభావం మరియు స్వాభిమానంతో ప్రవర్తించే వారిని అల్లాహ్ (సు.త.) ప్రేమించడు. ఈ ఉదాహరణ ఇక్కడ మూసా (అ.స.) జాతికి చెందిన ఖారూన్ అనే గొప్ప ధనవంతుడైన వ్యక్తి విషయంలో ఇవ్వబడింది. ఇంకా చూ. 29:39 మరియు 40:24.

నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ విర్రవీగే వారిని ప్రేమించడు!

77. "మరియు అల్లాహ్ నీకు ఇచ్చిన సంపదతో పరలోక గృహాన్ని పొందటానికి ప్రయత్నించు. మరియు ఇహలోకం నుండి లభించే భాగాన్ని మరచిపోకు. నీకు అల్లాహ్ మేలు చేసినట్లు, నీవు కూడా (ప్రజలకు) మేలు చేయి.⁴⁵ భూమిపై కల్లోలం రేకెత్తించటానికి ప్రయత్నించకు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ కల్లోలం రేకెత్తించేవారిని ప్రేమించడు!"

78. అతడు (ఖారూన్) అన్నాడు: "నిశ్చయంగా, ఇది (ఈ ధనం) నాకు నా జ్ఞానంవల్లనే ఇవ్వబడింది!"⁴⁶ ఏమీ? అతడికి తెలియదా? నిశ్చయంగా అల్లాహ్ అతడికి ముందు ఎన్నో తరాల వారిని - అతడికంటే ఎక్కువ బలం మరియు ఎక్కువ ధన సంపదలు గలవారిని కూడా - నాశనం చేశాడని? మరియు పాపాత్ములు వారి పాపాలను గురించి ప్రశ్నింపబడరు.

79. తరువాత అతడు తన వైభవంతో తన జాతి వారి ఎదుటకు వచ్చాడు. ఇహలోక జీవితపు సుఖాలు కోరేవారు ఇలా అన్నారు: "అయ్యో మా దౌర్భాగ్యం! ఖారూన్‌కు లభించినటువంటివి (ధనసంపత్తులు) మాకు కూడా లభించి ఉంటే ఎంతబాగుండేది? నిశ్చయంగా అతడు ఎంతో అదృష్టవంతుడు!"

80. కాని జ్ఞానసంపన్నులు అన్నారు: "మీ దౌర్భాగ్యం! అల్లాహ్ ఇచ్చే ప్రతిఫలమే, విశ్వ సీమి సత్కార్యాలు చేసేవారికి ఎంతో శ్రేష్టమైనది. మరియు ఈ మహాభాగ్యం, సహనంవహించే వారికి తప్ప ఇతరులకు లభించదు."⁴⁷

45) ఏ విధంగానైతే నీ ప్రభువుకు నీపై హక్కు ఉందో, అదే విధంగా నీ ఆత్మకు, నీ భార్య పిల్లలకు, నీ బంధువులకు మరియు నీ అతిథులు మొదలైన వారికి కూడా నీ మీద, నీ ఆదాయం మీద హక్కు ఉంది. కావున ప్రతి ఒక్కరికి వాని హక్కు చెల్లించు.

46) ఇటువంటి వాక్యానికి చూ.28:78, 41:50.

47) 'హదీస్' ఖుద్షీ: అల్లాహ్ (సు.త.) అంటాడు: 'నేను నా సద్వర్తనులైన దాసుల కొరకు సిద్ధపరచిన వస్తువులు ఎలాంటివంటే, వాటిని

81. ఆ పీదప మేము అతనిని, అతని గృహంతో సహా భూమిలోకి అణగద్రొక్కాము. అతడిని, అల్లాహ్ (శిక్ష) నుండి తప్పించగల, అతడి తెగవారు ఎవ్వరూ లేకపోయారు మరియు అతడు కూడా తనను తాను కాపాడుకోలేక పోయాడు.

82. మరియు నిన్ను టీవరకు అతడి (ఖూరాన్)వలే కావలెనని ఎవరైతే కోరుతూ వచ్చారో, వారు ఇప్పుడు ఇలా పలుకసాగారు: "తెలుసుకోండి! 48 అల్లాహ్ తన దాసులలో, తాను కోరినవారికి జీవనోపాధిని విస్తరింపజేస్తాడు. 49 మరియు (తాను కోరిన వారికి) తగ్గిస్తాడు. ఒకవేళ అల్లాహ్ అను గ్రహమే మాపై లేకుంటే ఆయన మమ్మల్ని కూడా భూమిలోకి అణగద్రొక్కి ఉండేవాడు. తెలుసుకోండి! సత్య-తిరస్కారులు ఎన్నడూ సాఫల్యం పొందలేరు!"

83. ఆ పరలోక జీవితపు గృహాన్ని మేము భూమిలో పెద్దరికం చూపగోరని వారికొరకు మరియు కల్లోలం రేకెత్తించని వారికొరకు ప్రత్యేకిస్తాము. మరియు దైవబీతి గలవారికే (మేల్తన) పర్యవసానం ఉంటుంది.

84. మంచి పనులు చేసేవచ్చిన వారికి వాటి కంటే ఉత్తమమైన (ప్రతిఫలం) లభిస్తుంది. 50

ఇంతవరకు ఏ కన్నూ చూడ లేదు, ఏ చెవి వినలేదు మరియు ఏ ఆత్మ కూడా ఊహించ లేదు! (బుఖారీ, ముస్లిం).

48) వయోక అన్న: ఈ శబ్దానికి Woe unto thee, Oh, Ah, Know అనే అర్థాలిచ్చారు. అంటే, నీ పాడు గాను, అయ్యో, తెలుసుకో మొదలైనవి.

49) అల్లాహ్ (సు.త.) దన సంపత్తులు ప్రసాదించినంత మాత్రానా అల్లాహ్ (సు.త.) వానితో సంతుష్టుడయ్యాడని మరియు అల్లాహ్ (సు.త.) వాటిని ఇవ్వని వాని మీద కోపంతో ఉన్నాడని కాదు. శాశ్వత సుఖ సంతోషాలు కేవలం విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారికే లభిస్తాయి. భూలోక సుఖ సంతోషాలు, పరలోక సుఖసంతోషాల ముందు అతి స్వల్పమైనవి.

50) చూడండి, 27:89 ప్రతి మంచిపనికి పదివంతులు అధికంగా పుణ్యఫలితం ఇవ్వబడు తుంది. అల్లాహ్ (సు.త.) కోరితే

మరియు చెడ్డపనులు చేసే వచ్చిన వారికి, వారు చేస్తూ ఉండిన చెడ్డ పనులకు తగినంత ప్రతిఫలమే ఇవ్వబడుతుంది.

85. (ఓ ముహమ్మద్!) నిశ్చయంగా, ఈ ఖుర్ఆన్ ను నీకు విధిగా చేసినవాడు (అల్లాహ్) తప్పక నిన్ను నీ నిర్ణీత స్థానానికి తిరిగి తెస్తాడు. 51 వారితో ఇలా అను: "ఎవడు మార్గదర్శకత్వంలో ఉన్నాడో మరియు ఎవడు స్పష్టంగా మార్గభ్రష్టత్వంలో పడి ఉన్నాడో, నా ప్రభువుకు బాగా తెలుసు."

86. మరియు నీకు ఈ గ్రంథం (ఖుర్ఆన్) ఇవ్వబడుతుందని నీవెన్నడూ ఆశించలేదు, ఇది కేవలం నీ ప్రభువు కారుణ్యం వల్లనే లభించింది. కావున నీవు ఎన్నటికీ సత్యతిరస్కారులకు తోడ్పడే వాడవు కావద్దు!

87. మరియు అల్లాహ్ ఆయతులు, నీపై అవతరింపజేయబడిన తరువాత; వారు (సత్య-తిరస్కారులు) వాటి (పఠనం / ప్రచారం) నుండి నిన్ను ఏ మాత్రం తొలగింపనివ్వరాదు. మరియు (ప్రజలను) నీ ప్రభువు వైపునకు ఆహ్వానించు. మరియు నీవు బహుదైవారాధకులలో చేరిపోకు.

88. మరియు అల్లాహ్ తో పాటు ఏ ఇతర దైవాన్ని ఆరాధించకు. ఆయన (అల్లాహ్) తప్ప మరొక ఆరాధ్యదైవం లేడు. కేవలం ఆయన ఉనికికి (ముఖం) తప్ప ప్రతిదీ నశిస్తుంది. 52 సర్వన్యాయాదిపత్యం కేవలం ఆయనదే మరియు ఆయన వైపునకే మీరంతా మరలింపబడతారు. (3/4)

అంతకంటే ఎక్కువ పుణ్య ఫలితం ఇస్తాడు. కాని ప్రతి చెడ్డపనికి దానంత శిక్ష మాత్రమే విధించ బడుతుంది. పునరుత్థాన దినమున ఎవరికీ అన్యాయం జరుగదు. చూడండి, 6:160.

51) అంటే తప్పక తిరిగి మక్కాకు తెస్తాడు. కావున హిజ్రత్ కు 8 సంవత్సరాల తరువాత దైవప్రవక్త ('స'అస) తిరిగి మక్కాకు విజయములై వచ్చారు. (ఇబ్నె-'అబ్బాస్ ర'ది.'అ. కథనం, 'స. బుఖారీ).

52) చూడండి, 55:26-27.

29. సూరహ్ అల్-అన్కబూత్

'అన్కబూత్' : సాలీదు పురుగు లేక సాలె పురుగు. దీనిపేరు 41వ ఆయత్ నుండి తీసుకోబడింది. ఇందులో 69 ఆయతులు ఉన్నాయి. అసత్యాధారంపై ఉన్న ప్రతిదీ సత్యపు గాలికి ఒకరోజు ఎగిరిపోకుండా ఉండదు. ఇది చివరి మక్కా సూరహ్ అని చాలామంది వ్యాఖ్యాతల అభిప్రాయం. ఈ సమూహపు (29-32) సూరాలలో ఇది మొదటిది. ఈ నాలుగు సూరాహులు అలీఫ్-లామ్-మీమ్, అక్షరాలతో ప్రారంభమవుతాయి.

అనంత కరుణామయుడు అపార కరుణాప్రదాత అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1. * అలీఫ్-లామ్-మీమ్.
2. ఏమీ? ప్రజలు: "మేము విశ్వ సింధాము!" అని అన్నంత మాత్రాన్నే తాము విడిచిపెట్ట బడతారని మరియు తాము పరీక్షింపబడరని భావిస్తున్నారా? ¹
3. మరియు వాస్తవానికి, మేము వారికి పూర్వంగతించిన వారిని కూడా పరీక్షించి ఉన్నాము. కావున నిశ్చయంగా సత్య వంతులు ఎవరో మరియు అసత్యవంతులు ఎవరో అల్లాహ్ వ్యక్తపరుస్తాడు.
4. లేక, చెడపనులు చేస్తున్నవారు, మా (శిక్ష) నుండి తప్పించుకోగలరని భావిస్తున్నారా? ఎంత చెడ్డ నిర్ణయం వారిది!
5. అల్లాహ్ ను కలుసుకునే కోరిక ఉన్నవాడు, అల్లాహ్ నిర్ణయించిన ఆ సమయం తప్పక రానున్నదని నమ్మాలి. మరియు ఆయన సర్వం వినేవాడు, సర్వజ్ఞుడు.
6. కావున (అల్లాహ్ మార్గంలో) పాటుపడే వాడు నిశ్చయంగా, తన (మేలు) కొరకే పాటుపడుతున్నాడని (తెలుసుకోవాలి).²

- 1) మొట్టమొదట విశ్వాసం (ఇస్లాం) స్వీకరించిన 'అమ్మూర్ అతని తల్లి-దండ్రులైన సుమయ్యా మరియు యాసర్, 'సుహీబ్ మరియు బిలాల్ మొదలైన వారు (ర'ది. 'అస్థుమ్) ఎన్నో తీవ్రమైన పరీక్షలకు గురిచేయబడ్డారు.
- 2) చూడండి, 45:15 జిహాదున్: అంటే - (1) తన సత్యధర్మాన్ని, తన స్వాతంత్ర్యాన్ని, స్వేచ్ఛను కాపాడుకోవటానికి దానిని అడ్డగించే వారితో; (2) సత్యం మీద మరియు సన్మార్గం మీద ఉండటానికి తన ఆత్మలోని అసత్యం, అధర్మంతో మరియు (3) దుష్టప్రణయితో - చేసే పోరాటం.

నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సర్వలోకాలవారి అక్కర ఏ మాత్రం లేనివాడు.

7. మరియు ఎవరైతే విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేస్తారో, నిశ్చయంగా అలాంటి వారి (పూర్వపు) పాపాలను మేము తప్పక తొలగిస్తాము మరియు వారు చేసిన సత్కార్యాలకు ఉత్తమమైన ప్రతిఫలం ఇస్తాము.

8. మరియు మేము మానవునికి తన తల్లి-దండ్రులతో మంచిగా వ్యవహరించమని ఆదేశించాము.³ కాని వారిద్దరూ, నీవు ఎరుగని వానిని నాకు భాగస్వామిగా చేయమని బలవంతపడితే, నీవు వారి ఆజ్ఞాపాలన చేయకు.⁴ మీరందరూ నా వైపుకే మరలిరావలసి ఉన్నది, అప్పుడు నేను మీకు, మీరు ఏమి చేస్తూఉండేవారో తెలుపుతాను.

9. మరియు ఎవరైతే విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేస్తూ ఉంటారో, మేము వారిని తప్పక సద్వర్తనులతో చేర్చుతాము.

3) ఖుర్ఆన్ లో కేవలం ఏకైక ఆరాధ్యుడు అల్లాహ్ (సు.త.) ఆరాధనే చేయాలని మరియు తల్లిదండ్రులతో మంచిగా వ్యవహరించాలని అల్లాహ్ (సు.త.) ఆదేశిస్తున్నాడు. తమ తల్లిదండ్రులను ఆదరించే వారే అల్లాహ్ (సు.త.) యొక్క స్థానాన్ని అర్థం చేసుకోగలుగుతారు. చూడండి, 31:14-15.

4) స'అద్ బిన్ అబీ-వహ్బా'స్ (ర'ది.అ.) ఇస్లాం స్వీకరించినప్పుడు అతనితల్లి నీవు ఇస్లాం మరియు ముహమ్మద్ (స.అ.స.)ను వదలనంత వరకు నేను అన్న పానీయాలను ముట్టను అని మొండి పట్టు పట్టుతుంది. అప్పుడు ఈ ఆయత్ అవతరింపజేయ బడింది. (స. ముస్లిం, తిర్మిజీ).

10. మరియు ప్రజలలో కొందరు (తమ నాలుకలతో): "మేము అల్లాహ్‌ను విశ్వసించాము." అని అనే వ్యక్తులున్నారు. కాని వారు అల్లాహ్ మార్గంలో హింసించబడినప్పుడు, మానవులు పెట్టిన పరీక్షలను అల్లాహ్ యొక్క శిక్షగా భావిస్తారు; మరియు ఒకవేళ నీ ప్రభువు నుండి సహాయంవస్తే వారు (కపట-విశ్వాసులు) అంటారు: "నిశ్చయంగా, మేము మీతోనే ఉన్నాము."⁵ సర్వలోకాలవారి హృదయాల స్థితి అల్లాహ్‌కు తెలియదా ఏమిటి?

11. మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ విశ్వసించిన వారిని స్పష్టపరుస్తాడు మరియు ఆయన కపట విశ్వాసులను కూడా స్పష్టపరుస్తాడు.⁶

12. మరియు సత్యతీర్స్కారులు, విశ్వాసులలో: "మీరు మా మార్గాన్ని అనుసరించండి. మేము మీ పాపాలను భరిస్తాము." అని అంటారు. వాస్తవానికి వారి పాపాలలోనుండి దీనిని కూడా వారు భరించరు. నిశ్చయంగా, వారు అసత్యవాదులు.⁷

13. మరియు నిశ్చయంగా, వారు తమ బరువులను మోస్తారు. మరియు తమ

బరువులతో పాటు ఇతరుల బరువులను కూడా మోస్తారు.⁸ మరియు నిశ్చయంగా, వారు పునరుత్థాన దినమున, తమ బూటక కల్పనలను గురించి ప్రశ్నింపబడతారు.

14. మరియు వాస్తవానికి, మేము నూహ్‌ను అతని జాతివారి వద్దకు పంపాము. అతను వారి మధ్య యాభైతక్కువ వేయి సంవత్సరాల వరకు (వారిని అల్లాహ్ ధర్మం వైపుకు ఆహ్వానిస్తూ) నివసించాడు; చివరకు వారు దుర్మార్గాన్ని విడనాడనందుకు, వారిని తుపాను పట్టుకున్నది.⁹

15. తరువాత మేము అతనిని (నూహ్‌ను) మరియు నావలో ఎక్కిన వారిని రక్షించి, దానిని సర్వలోకాల వారికి ఒక సూచనగా చేశాము.

16. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి!) ఇలాగే ఇబ్రాహీమ్ కూడా తన జాతివారితో: "కేవలం అల్లాహ్‌నే ఆరాధించండి మరియు ఆయన యందు భయభక్తులు కలిగి ఉండండి. మీరు అర్థం చేసుకోగలిగితే, ఇది మీకు ఎంతో మేలైనది.

17. "నిశ్చయంగా, మీరు అల్లాహ్‌ను వదలి విగ్రహాలను ఆరాధిస్తూ, ఒక అభూత కల్పన

5) ఇలాంటి భావమిచ్చే మరొక ఆయత్‌కు చూడండి, 4:141.

6) అంటే అల్లాహ్ (సు.త.), సుఖదుఃఖాలనిచ్చి విశ్వాసులెవరో మరియు కపట విశ్వాసులెవరో విశదం చేస్తాడు. ఎవరైతే ప్రతి స్థితిలో అల్లాహ్ (సు.త.)కు కృతజ్ఞులై ఉంటారో వారే నిజమైన విశ్వాసులు. ఇంకా చూడండి, 47:31 మరియు 3:179, ఇది కపటవిశ్వాసు (మునాఫిఖు)లను గురించి వచ్చిన మొదటి ఆయత్.

7) సత్య-తీర్స్కారులు: 'మీరు మా మార్గాన్ని అనుసరిస్తే మేము మీ పాపాలను భరిస్తాము.' అని అనే మాటలు అబద్ధాలని ఇక్కడ విశదీకరింప బడింది. అల్లాహ్ (సు.త.) అంటున్నాడు: "భారం మోసే వాడు, ఎవరి భారాన్ని మోయడు!" పునరుత్థాన దినమున స్పృహితుడు తన స్పృహితుని స్థితిని అడగడు, 70:10 మరియు దగ్గరి బంధువులు కూడా ఒకరి నొకరు అడుగుకోరు, 35:18.

8) ఇటువంటి ఆయత్‌కు చూడండి, 16:25. దైవప్రవక్త (స.అ.స) ప్రవచనం: "ఇతరులను సన్మార్గానికి పిలిచిన వారికి, వారు సన్మార్గాన్ని అనుసరిస్తే పునరుత్థానదినం వరకు వారంతా చేసే సత్కార్యాల ఫలితాల పుణ్యం దొరుకుతుంది. దుర్మార్గాలకు, పాపకార్యాలకు, దుష్టకార్యాలకు ఆహ్వానించే వారు తమను అనుసరించిన వారి పాప భారాన్ని పునరుత్థాన దినం వరకు భరిస్తారు." (సహీహ్ బుఖారీ).

9) నూహ్ (అ.స.) గాఢ కొరకు చూడండి, 11:25-48 ఇక్కడ దీని ఉద్దేశమేమిటంటే: ఒక ప్రవక్త (అ.స.) కూడా తాను ప్రేమించే వారిని సన్మార్గానికి తేలేడు. ఇంకా చూడండి, 28:56 నూహ్ (అ.స.) వారికి 950 సంవత్సరాలు ఇస్తాం ధర్మప్రచారం చేశారు. మార్గదర్శకత్వమంతా అల్లాహ్ (సు.త.) మార్గదర్శకత్వమే. చూ. 3:73.

చేస్తున్నారు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ను వదలి మీరు ఎవరినైతే, ఆరాధిస్తున్నారో, వారికి మీకు జీవనోపాధిని సమకూర్చే యోగ్యత లేదు. కావున మీరు, మీ జీవనోపాధిని అల్లాహ్ నుండియే అపేక్షించండి మరియు ఆయననే ఆరాధించండి. మరియు ఆయనకే కృతజ్ఞులై ఉండండి. మీరంతా ఆయన వైపునకే మరలింపబడతారు.

18. "ఒకవేళ మీరు (ఈ సందేశాన్ని) అబద్ధమని తిరస్కరిస్తే, (ఆశ్చర్యమేమీ లేదు) వాస్తవానికి మీకు పూర్వం ఎన్నో సమాజాలు (దివ్యసందేశాలను అబద్ధాలని) తిరస్కరించాయి. మరియు సందేశహారుని బాధ్యత, స్పష్టంగా మీకు సందేశాన్ని అందజేయటం మాత్రమే!"

19. అల్లాహ్ సృష్టిని ఏవిధంగా ప్రారంభిస్తున్నాడో తరువాత దానిని ఏవిధంగా మరల ఉనికిలోకి తెస్తున్నాడో, వారు గమనించడం లేదా? నిశ్చయంగా, ఇది అల్లాహ్ కు ఎంతో సులభం!

20. వారితో అను: "మీరు భూమిలో సంచారం చేసి చూడండి. ఆయన సృష్టిని ఏవిధంగా ప్రారంభించాడో!¹⁰ తరువాత అల్లాహ్ యే మరల (రెండవసారి) దానిని ఉనికిలోకి తెస్తున్నాడు! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు!"

21. ఆయన తాను కోరినవారిని శిక్షిస్తాడు మరియు తాను కోరినవారిని కరుణిస్తాడు. మరియు ఆయన వైపుకే మీరంతా మరలింపబడతారు.

22. మరియు మీరు భూమిలో గాని, ఆకాశంలో గాని ఆయన నుండి తప్పించుకోజాలరు. మరియు అల్లాహ్ తప్ప మీకు సంరక్షకుడు గానీ మరియు సహాయకుడు గానీ ఎవ్వడూ లేడు.

23. మరియు ఎవరైతే, అల్లాహ్ సూచనలను మరియు ఆయనతో కాబోయే సమావేశాన్ని తిరస్కరిస్తారో, అలాంటి వారు

10) చూడండి, 23:12-14.

నా కరుణపట్ల నిరాశచెందుతారు.¹¹ మరియు అలాంటి వారికి బాధాకరమైన శిక్ష పడుతుంది.

24. ఇక అతని (ఇబ్రాహీమ్) జాతి వారి జవాబు ఈ విధంగా అనడం తప్ప మరొకటి లేక పోయింది: "ఇతనిని చంపండి లేదా కాల్చివేయండి." చివరకు అల్లాహ్ అతనిని అగ్ని నుండి రక్షించాడు.¹² నిశ్చయంగా, ఇందులో విశ్వసించే వారికి సూచన లున్నాయి.

25. మరియు (ఇబ్రాహీమ్) ఇలా అన్నాడు: "నిశ్చయంగా, మీరు ప్రాపంచిక జీవితంలో అల్లాహ్ ను వదలి, విగ్రహారాధనను మీ మధ్య ప్రేమకు సాధనంగా చేసుకున్నారు. కాని పునరుత్థాన దినమున మీకు పరస్పరం సంబంధమే లేదంటారు మరియు పరస్పరం శపించుకుంటారు మరియు మీ ఆశ్రయం నరకాగ్నియే మరియు మీకు సహాయపడే వారు ఎవ్వరూ ఉండరు." (7/8)

26. * అప్పుడు లూ'త్ అతనిని విశ్వసించాడు. (ఇబ్రాహీమ్) ఇలా అన్నాడు: "నేను నా ప్రభువు వైపునకు వలస పోతాను.¹³ నిశ్చయంగా, ఆయనే సర్వ శక్తిమంతుడు, మహావివేకవంతుడు."

27. మరియు మేము అతనికి (ఇబ్రాహీమ్ కు) ఇస్ హాఖ్ మరియు య'అఖుబ్ లను ప్రసాదించి, అతని సంతతిలో ప్రవక్తపడవినీ మరియు గ్రంథాన్ని ఉంచి, ప్రపంచంలో అతనికి, అతని ప్రతిఫలాన్ని ఇచ్చాము.¹⁴ మరియు

11) చూడండి, 8:156.

12) చూడండి, 21:69.

13) ఇబ్రాహీమ్ ('అ.స.) తన భార్య సారహ్ మరియు తన నోదరుని కుమారుడు లూ'త్ ('అ.స.)లతో, తమ దేశం కూసీ అంటే - కూఫా ప్రాతం లోని ఒక నగరం నుండి షామ్ వైపునకు ప్రస్థానం చేశారు. ఎందుకంటే ఆదేశపు ప్రజలు - వారు ఇస్లాం అనుసరిస్తున్నందుకు - వారిపై దౌర్జన్యాల చేశారు.

14) ఈ ప్రతిఫల మేమిటంటే అతను ఇబ్రాహీమ్ ('అ.స.) అబుల్-అబియా అనబడ్డారు. అంటే

పరలోకంలో అతడు నిశ్చయంగా, సద్వర్తను లతోపాటు ఉంటాడు.¹⁵

28. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి) లూ'త్ తన జాతి ప్రజలతో ఇలా అన్నప్పుడు: "నిశ్చయంగా, మీరు చాలా హేయమైన పని చేస్తున్నారు. మీకు పూర్వం లోకంలో ఎవ్వడూ ఇలాంటి పని చేయలేదు."¹⁶

29. "వాస్తవానికి, మీరు (కామంతో) పురుషుల వద్దకు పోతున్నారు! మరియు దారికోడుతున్నారు (దోపిడి చేస్తున్నారు)! మరియు మీ సభలలో అసభ్యకరమైన పనులు చేస్తున్నారు!" అతని జాతి వారి జవాబు కేవలం ఇలానే ఉండేది: "నీవు సత్యవంతుడవే అయితే అల్లాహ్ శిక్షను మాపైకి తీసుకురా!"

30. అప్పుడు లూ'త్ ఇలా ప్రార్థించాడు: "ఓ నా ప్రభూ! దౌర్జన్యపరులపై నాకు విజయము నొసగు."

ప్రవక్తల మూల పురుషుడు. ఎందుకంటే అతని సంతానం నుండి ఎంతోమంది ప్రవక్తలు వచ్చారు. అతని పెద్దకుమారుడు, సయ్యిద్ హాజిర్ పుత్రుడైన ఇస్మా'యీల్ ('అ.స.) వంశం నుండి మహాప్రవక్త ము'హమ్మద్ ('స/అస) వచ్చారు. మరియు అతని రెండవ కుమారుడు ఇస్'హాఖ్ ('అ.స.) యొక్క కుమారుడైన య'అఖూబ్ ('అ.స.) నుండి అతని కుమారుడైన యూసుఫ్ ('అ.స.) వచ్చారు. మరియు య'అఖూబ్ ('అ.స.) యొక్క పన్నెండు మంది కుమారులనుండి ఇంకా ఎంతో మంది ప్రవక్తలు వచ్చారు. దావూద్, సుల్తమాన్, మూసా మరియు 'ఈసా ('అల్లాహ్. స.)లు అందరూ య'అఖూబ్ ('అ.స.) సంతతివారే, అంటే ఇబ్రాహీమ్ ('అ.స.) సంతతివారే. అందుకే యూదులు, క్రైస్తవులు, ముస్లిములేగాక ముస్లికులు కూడా ఇబ్రాహీమ్ ('అ.స.)ను ఆదరిస్తారు. ప్రతి ఒక్కరూ మేము ఇబ్రాహీమ్ ('అ.స.) ధర్మాన్నే ఆచరిస్తున్నాము అంటారు. కాని, వాస్తవానికి అతని ధర్మం, ఏకైక దైవసిద్ధాంతం (ఇస్లాం) మాత్రమే.

15) చూడండి, 16:122.

16) లూ'త్ ('అ.స.) గాథ కొరకు చూ. 11:69-83.

31. మరియు మా దూతలు ఇబ్రాహీమ్ వద్దకు శుభవార్త తీసికొనివచ్చినప్పుడు వారన్నారు: "నిశ్చయంగా, మేము ఈ నగరవాసులను నాశనం చేయబోతున్నాము. ఎందు కంటే వాస్తవానికి దాని ప్రజలు దుర్మార్గులైపోయారు!"

32. (ఇబ్రాహీమ్) అన్నాడు: "వాస్తవానికి, అక్కడ లూ'త్ కూడా ఉన్నాడు కదా!" వారన్నారు: "అక్కడవరున్నారే, మాకు బాగా తెలుసు. మేము అతనిని మరియు అతని కుటుంబం వారిని రక్షిస్తాము - అతని భార్య తప్ప - ఆమె వెనుక ఉండిపోయేవారిలో చేరి పోయింది."¹⁷

33. ఆ తరువాత మా దూతలు లూ'త్ వద్దకు రాగా అతను వారి నిమిత్తం చాలా చింతించాడు.¹⁸ మరియు ఇబ్బందిలో పడి పోయాడు. వారిలా అన్నారు: "నీవు భయ పడకు మరియు దుఃఖపడకు! నిశ్చయంగా, మేము నిన్ను మరియు నీ కుటుంబం వారిని రక్షిస్తాము - నీ భార్య తప్ప - ఆమె వెనుక ఉండిపోయేవారిలో చేరిపోయింది!"

34. "నిశ్చయంగా, మేము ఈ నగర వాసుల మీద ఆకాశం నుండి ఘోరవిపత్తు అవతరింప జేయబోతున్నాము. ఎందుకంటే వారు అవిధేయులయ్యారు!"

35. మరియు వాస్తవానికి, బుద్ధిమంతుల కొరకు మేము దీనిద్వారా ఒక స్పష్టమైన సూచనను వదలిపెట్టాము.¹⁹

36. మరియు మేము మద్యం వాసుల వద్దకు వారి సహోదరుడు షు'బ్'ను

17) చూడండి, 7:83 మరియు 11:81.

18) చూడండి, 11:77.

19) సోడోమ్ మరియు గోమోర్రాహ్ (లూ'త్ జాతి వారి) నగరాలు ఉండే చోట్లలో, ఈ రోజు మృత సముద్రం (Dead Sea) ఉంది. దానిపేరు ఇలా ఎందుకు పడిందంటే అందులో గంధకం మరియు పోటాష్ (Sulphur and potash), అత్యధికంగా ఉండటం వల్ల అందులో ఏ జీవ రాసి గానీ వృక్షరాసి గానీ నివసించ జాలదు.

పంపాము.²⁰ అతను ఇలా అన్నాడు: "నా జాతి ప్రజలారా! కేవలం అల్లాహ్‌నే ఆరాధించండి. మరియు అంతిమ దినం కొరకు నిరీక్షిస్తూ (భయపడుతూ) ఉండండి. మరియు దౌర్జన్య పరులుగా భూమిలో కల్లోలం రేకెత్తిస్తూ తిరగకండి!"

37. కాని వారు అతనిని అసత్యుడని తిరస్కరించారు, ఒక తీవ్రమైన భూకంపం వారిని పట్టుకున్నది, అప్పుడు వారు తమ ఇంట్లలోనే చలనంలేని శవాలూగా మారి పోయారు.

38. మరియు వాస్తవంగా, 'ఆద్ మరియు స'మూద్ జాతుల వారి (వినాశ) విషయం (మిగిలి పోయిన)వారి నివాసస్థలాలనుండి, మీకు స్పష్టంగా తెలుస్తున్నది.²¹ వాస్తవానికి, వారు (సత్యాన్ని) గ్రహించే వారు అయినప్పటికీ, ఫైతాన్ వారి కర్మలను వారికి మంచివిగా కనబడేటట్లు చేశాడు. ఆ తరువాత వారిని (ఋజు) మార్గం నుండి తొలగించాడు.

39. ఇక ఖారూన్,²² ఫిర్బెన్ మరియు హామానులను²³ (కూడా మేము ఇదేవిధంగా నాశనంచేశాము). వాస్తవానికి, మూసా వారి వద్దకు స్పష్టమైన సూచనలను తీసుకొని వచ్చాడు; కాని వారు భూమిలో అహంభావం చూపారు. కావున వారు (మా శిక్షనుండి) తప్పించుకోలేక పోయారు.

40. కావున ప్రతి ఒక్కరిని మేము అతని పాపానికి బదులుగా పట్టుకున్నాము. వారిలో కొందరిపైకి మేము తుఫాన్ గాలిని పంపాము.²⁴ మరి కొందరిని ఒక

20) షు'బబ్ ('అ.స.) గాథకు చూ. 11:85-93.

21) 'ఆద్ జాతి వారి నివాసం - అ'హ్ ఖాఫ్ - యమన్ లోని హ'దరమౌత్ దగ్గర ఉంది. స'మూద్ జాతివారి నివాసం మదాయన్ 'సాలిహ్ అనే ప్రాంతంలో మదీనా మునవ్వరా - తబూకీలమధ్య స'ఊద్ అరేబియాలో ఉంది. ఇది 'హిజా'బ్ ఉత్తర ప్రాంతంలో ఉంది. చూ. 9:7.

22) ఖారూన్ గాథకు చూడండి, 28:76-82.

23) హామాన్ గాథకు చూడండి, 28:6.

24) 'తుఫాన్ గాలి' ఆద్ జాతివారిపై వచ్చింది.

భయంకరమైన గర్జన ('సయ్ హా' చిక్కించు కున్నది.²⁵ ఇంకా కొందరిని భూమిలోనికి అణగద్రొక్కాము,²⁶ ఇంకా ఇతరులను ముంచివేశాము.²⁷ మరియు అల్లాహ్ వారి కెలాంటి అన్యాయం చేయలేదు, కాని వారే తమకుతాము అన్యాయం చేసుకున్నారు.

41. అల్లాహ్ ను వదిలి ఇతరులను సంరక్ష కులుగా చేసుకున్న వారి ఉపమానాన్ని సాలె పురుగు నిర్మించే ఇంటితో పోల్చవచ్చు. నిశ్చయంగా, అన్నిటికంటే బలహీనమైన ఇల్లు సాలెపురుగు ఇల్లే! వారిది తెలుసు కుంటే ఎంతబాగుండేది!²⁸

42. వారు ఆయనను వదిలి దేనిని ప్రార్థిస్తున్నారో, అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసు. మరియు ఆయన సర్వశక్తిమంతుడు, మహా వివేకవంతుడు.

43. మరియు ఈ ఉదాహరణలను మేము ప్రజలకు (అర్థంచేసుకోవాలని) ఇస్తున్నాము. మరియు జ్ఞానం గలవారు తప్ప ఇతరులు వీటిని అర్థంచేసుకోలేరు.

44. అల్లాహ్ ఆకాశాలను మరియు భూమిని సత్యాధారంగా సృష్టించాడు. నిశ్చయంగా, విశ్వసించే వారికి ఇందులో సూచన ఉంది.

25) ఈ శిక్ష వచ్చిన వారు స'మూద్ జాతివారు.

26) ఇది ఖారూన్ కు సంభవించిన శిక్ష.

27) ఇది ఫిర్బెన్ మరియు అతని సైనికులకు సంభవించిన శిక్ష.

28) ఏ విధంగానైతే సాలెపురుగు అల్లిన ఇల్లు బలహీన మైనదో! అదే విధంగా అల్లాహ్ (సు.త.)ను వదిలి ఇతరులను ఆరాధించే వారి ఆరాధన కూడా వ్యర్థ మైనదే. ఎందుకంటే వారు (ఆ దేవతలు) తమను ఆరాధించే వారికి ఎలాంటి సహాయం చేయలేరు.